

Omeliya fil-Festa ta' Sant'Anton Abbati

Knisja ta' Sant'Anton Abbati, ix-Xagħra

Il-Hadd 19 ta' Jannar 2020

L-E.T. Mons. Mario Grech, Amministratur Appostoliku għal Għawdex

MINGHAJR TENTAZZJONI MA NSALVAWX

Ġesù jaf x'inhi l-ghagna tagħna l-bnedmin. Huwa jaf li proprju għax aħna dgħajfin, malajr nitgerrbu mal-art. Fil-fatt San Pawl jgħidilna biex nilbsu l-armatura ta' Alla biex inkunu nistgħu nieqfu għat-tnassis tax-Xitan (Efes 6:12). Meta ż-żagħżuġ għani staqsa x'kellu jagħmel biex jikseb il-ħajja ta' dejjem, Ġesù fakkru fil-Kmandamenti (la toqtolx, la tiżnix, la tisraqx, li tixhidx fil-falz, u l-bqija). Hawnhekk Ġesù kien qed jgħidlu biex jgħasses fuqu nnifsu għax it-tnassis jew it-tentazzjoni hija parti mill-istorja tagħna l-bnedmin. Ħajjitna hija taqbida kontinwa kontra kull xorta ta' tfixkil li xi drabi jaf jippreżenta ruħ taħt libsa sabiħa u qaddisa! Anki jekk, kif għamel Sant'Anton Abbati, ninqatgħu mid-dinja u mmorru ngħixu fis-solitudni fid-deżert, it-tentazzjoni tibqa' ma' djulna.

Fil-kitbiet tiegħu Sant'Anton jgħid li min imur fid-deżert ikun rebah tlieta minn erba' gwerer kbar: dik tat-tpespis fil-widnejn (kemm nisimgħu tpaċpiċ fieragħ, hafna minnu kollu qlajjiet u ġudizzji li xi drabi jsiru biex ifieru jew joqtlu lil dak li jkun!). Imbagħad hemm il-gwerra tal-ilsien – għax meta wieħed ikun waħdu, ma jkunx ittentat li jtaqtaq fuq l-oħrajn u hemm irazzan ilsien! Fid-deżert wieħed jirbah it-tielet gwerra, dik tal-ghajnejn, għax fil-medda xagħrija tad-deżert ma jkun hemm xejn li jista' jhammegħ l-ghajnejn. Imma mbagħad il-bniedem fid-deżert jibqagħlu gwerra waħda x'jikkumbatti u jirbah: dik tal-qalb. Għax il-qalb tibqa' dejjem bejta fejn ibejjet it-tajjeb jew il-ħażin. Il-qalb tibqa' dik l-arena fejn jissieltu l-qawwiet tat-tajjeb u dawk tal-ħażin. Dan ifisser li anki jekk immorru fil-baħħ tad-deżert, nibqgħu esposti għat-tentazzjonijiet.

Sant'Anton huwa magħruf bħala l-qaddis tal-ħanzira. Fl-ikonografija tiegħu hafna drabi jqiegħdu dan l-annimal hdejh. Fost id-diversi interpretazzjonijiet li jagħtu lil din il-ħanzira, jingħad li tirrappreżenta x-xitan li kien ifixkel lil dan il-qaddis, speċjalment xhin jingabar biex jitlob halli jiddixxerni r-rieda ta' Alla għalih. Hemm min jgħid ukoll li l-ħanzira tindika t-tentazzjoni kbira li kellhom Sant'Anton u shabu biex iqabbd u l-moviment tal-monastiċiżmu fil-Punent. Għalhekk il-ħanzira tfakkarna li t-tentazzjonijiet huma parti minn ħajjitna.

Issa hemm min jahseb li l-fatt li aħna suġġetti għat-tentazzjoni jfisser li aħna għandna xi haġa ħażina jew li aħna żbaljati! Imma mhux hekk. F'waħda mis-sentenzi tiegħu, Sant'Anton jgħid li “ħadd, jekk ma jkunx ittentat, ma jista' jidhol fis-Saltna tas-sema; fil-fatt, nehhi t-tentazzjonijiet u ħadd ma jsalva” (*Qwiel* 5,85,1). Dan ifisser li jekk xi ħadd minna jitlob lil

Alla biex ma jkollux tfixkil, dan ifisser li jkun qed jirriskja li ma jarax wiċċ Alla. Mingħajr tentazzjoni hadd ma jista' jsalva.

Iżakk minn Ninwè, wiehed mill-Missirijiet tad-Deżert, jishaq li t-tentazzjonijiet iwassluna biex niskopru u nduqu l-miżerikordja ta' Alla. "Mingħajr tentazzjonijiet wiehed ma jintebaħx kemm Alla hu mitluf warajna, ma jiksibx il-fiduċja fih, ma jitghallimx l-għerf tal-Ispirtu, u ma jnizzilx għeruqu fl-imħabba divina. Qabel ma jkun għadda mit-tentazzjoni, il-bniedem iġib ruħu ma' Alla daqslikieku hu xi hadd barrani; imma meta bil-qawwa tal-imħabba ta' Alla huwa jegħleb it-tentazzjoni, huwa jibda jqis lil Alla bħala xi hadd li huwa midjun miegħu, bħala ħabib li tant isir iħobbu li jitqabad kontra l-qawwa tal-għadu".

Mingħajr tentazzjonijiet fil-ħajja nistgħu naqgħu fl-iżball li naħsbu li l-progress spiritwali tagħna huwa frott tal-ħiliet tagħna; imma meta t-tigrib jheżżiżna minn ġewwa, nindunaw li aħna nistgħu naghmlu pass 'il quddiem biss bil-qawwa tal-grazzja divina – dik il-grazzja li b'mod ordinarju taslilna mill-għejun tas-sagramenti. Meta waqt li nkunu ngħumu fil-ħalel tal-baħar imqalleb tat-tentazzjonijiet, inhossu l-id ta' Alla terfagħna, nibdew nikkonvinċu ruħna bl-għoli, il-fond u l-wisa' tal-imħabba ta' Alla. Darba kien hemm raġel li staqsa lil Sisoes, wiehed mill-Missirijiet tad-Deżert: "Waqajt. X'għandi naghmel?". L-anzjan qallu biex meta jaqa', iqum; imma dak ir-raġel bħal qata' qalbu għax qallu: "Jien qomt, imma ergajt waqajt mill-ġdid". Sisoes għamillu l-qalb u wiegħu: "Erga' qum u ibqa' aghmel hekk sakemm ma tibqax taqa'" (*Qwiel*, 38,173,III). B'dan il-kliem Sisoes ried ifisser lil dan ir-raġel li mhix xi haġa ta' barra minn hawn li wiehed jaqa' għat-tentazzjoni, imma ma għandniex nibqgħu mal-art. Matul dan il-proċess ta' waqgħat u qawmien, il-bniedem jiggusta t-tjubija tal-ħniena bla tarf ta' Alla. Hija din il-ħniena li żżommna weqfin fuq riglejna. Alla jippermettilna ngħaddu minn dawn il-provi biex idahħalna aktar 'il ġewwa fl-intimità tiegħu. Dak li xi drabi jista' jaqtgħalna qalbna (it-tfixkil), jista' jkun mument ta' grazzja. Bir-raġun Santu Wistin joħroġ bl-espressjoni paradossali "*felix culpa*" (ħtija hienja): fil-fatt, huwa jgħid li kien minħabba dan id-dnub ta' Adam u Eva li aħna stajna ngarrbu l-grazzja tal-maħfra li tana l-Feddej tagħna Ġesù Kristu.

Il-fatt li ġieli t-tentazzjoni tirbaħna u nċedu għaliha ma għandux iżommna lura milli nfittxu naghmlu t-tajjeb. Mhux daqshekk faċli li nżommu ruħna safjin fil-ħsieb u fil-għemil. Il-perfezzjoni nilhquha fis-Sema. Għalhekk, dment li għadna f'din id-dinja, irridu nibqgħu nistinkaw biex inkattru t-tajjeb minkejja d-difetti li għadna. Darba Abba Poemen, li kien jgħix bejn is-snin 340-450, irrakkonta din l-istorja... Kien hemm żewġ bdiewa jgħixu fl-istess raħal. It-tnejn kienu jafu li jekk jizirgħu, ser jikber il-ħaxix ħażin mat-tajjeb. Ġara li wiehed, wara li żera' l-għalqa u meta hasad il-frott, għabar ħafna tajjeb ma' ftit ħaxix ħażin; l-ieħor, peress li kien jaf li hemm il-ħażin, ma żera' xejn. Imbagħad ġie żmien il-għaks. Min mit-tnejn kampa? Dak li żera', imqar jekk kien hemm il-ħaxix ħażin, għax minkejja l-ħażin

ġabar it-tajjeb! Għalhekk jekk ma rridux immutu bil-ġuħ, nitgħallmu niġbru l-frott anki jekk nafu li hemm il-frott ħazin (*Qwiel*, 51,95,II). Ma nkunux minn dawk li, għax konxji mid-dgħufija u l-waqgħat tagħna, jidhrilhom li ma jagħmlu xejn għax għalihom kollox huwa mitluf. Pjuttost hemm bżonn inkunu minn dawk li, minkejja li n-natura tagħna hija suġġetta għat-tnassis u l-iżball, nippruvaw nagħmlu t-tajjeb anki jekk mal-gozz jaf ikun hemm xi ftit ħaxix ħazin!

Biex siġra tikber u tagħti l-frott hemm bżonn tkun maħbuta mir-riħ! Aktar ma r-riħ jonfoħ fuqha, is-siġra aktar tniżżel għeruqha fil-fond u hekk issir shiħa u robusta. It-tentazzjonijiet huma dan ir-riħ tal-ħajja: ma humiex hemm biex imidduna mal-art, imma biex jgħinuna nnizzlu għeruqna fil-fond u hekk nimmaturaw umanament u Kristjanament. Kif jikteb wiehed raheb: “Jekk ma jkunx ittentat u ma jiqafx lit-tentazzjoni, il-bniedem ma jsirx raġel magħmul” (*Sentenzi*, 396).

Nieħdu l-parir li jagħtina San Pawl meta jappellalna biex nitheggu fil-ħajja tat-talb. Hasra li min ikun imfixkel mit-tentazzjoni ġieli jieqaf jitlob. Nitolbu lil Alla jagħtina l-grazzja biex l-istess tfixkil jinbidel fi grazzja u opportunità biex inħobbuh aktar.